

Tomasz GÓRKA

O RÓŻNYCH FORMACH MIGRACJI

Bibliografia wypowiedzi papieża Jana Pawła II z lat 1978-2005

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978) ss. 477	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
II (1979) t. 2, ss. 157	XV (1992) t. 1, ss. 2147
III (1980) t. 1, ss. 1983	XV (1992) t. 2, ss. 1119
III (1980) t. 2, ss. 1869	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
V (1982) t. 1, ss. 1376	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
V (1982) t. 2, ss. 2497	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
V (1982) t. 3, ss. 1751	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XX (1997) t. 1, ss. 1799
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XX (1997) t. 2, ss. 1230
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XXI (1998) t. 2, ss. 1483
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XXII (1999) t. 1, ss. 1660
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XXII (1999) t. 2, ss. 1396
X (1987) t. 1, ss. 1482	XXIII (2000) t. 1, ss. 1415
X (1987) t. 2, ss. 2582	XXIII (2000) t. 2, ss. 1463
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXIV (2001) t. 1, ss. 1607
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXIV (2001) t. 2, ss. 1376
XI (1988) t. 2, ss. 2625	XXV (2002) t. 1, ss. 1290
XI (1988) t. 3, ss. 1405	XXV (2002) t. 2, ss. 1130
XI (1988) t. 4, ss. 2317	XXVI (2003) t. 1, ss. 1298
XII (1989) t. 1, ss. 1945	XXVI (2003) t. 2, ss. 1205
XII (1989) t. 2, ss. 1783	XXVII (2004) t. 1, ss. 1063
XIII (1990) t. 1, ss. 1885	XXVII (2004) t. 2, ss. 933
XIII (1990) t. 2, ss. 1888	XXVIII (2005), ss. 333

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań-Warszawa 1987, ss. 220.
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793.
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753.
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań-Warszawa 1985, ss. 875.
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań-Warszawa 1986, ss. 924.
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611.
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572.
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877.
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004.
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852.
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686.
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924.
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827.
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076.
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856.
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999.

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1(1980) –

1978

1. *Duszpasterstwo migracyjne a powszechność Kościoła* (List podpisany przez kard. Giovanniego Villota na Dzień Emigranta, 2 XII), NP I, s. 121-123; toż: *La pastorale dei migranti e l'universalità della Chiesa*, IGP I, s. 265-268 [w jęz. francuskim], s. 268-270 [w jęz. włoskim].

1979

2. *Migracja – troską Kościoła* (Przemówienie do uczestników kongresu zorganizowanego przez Papieską Komisję do spraw Migracji i Turystyki, 15 III), NP II, 1, s. 267-269; toż: *Migrazioni: l'impegno della Chiesa*, IGP II, 1, s. 661-664.

3. *Nie poddawajcie się, bracia, zniechęceniu* (Przemówienie podczas spotkania ze wspólnotą języka hiszpańskiego, South Bronx, Nowy Jork, 2 X), NP II, 2, s. 275-276; toż: *Non vi abbandonate, fratelli, allo scoramento*, IGP II, 2, s. 555-556.

4. *Ludzki i duchowy wymiar podróży* (Przemówienie na stacji Termini, 8 XI), NP II, 2, s. 517-518; toż: *La dimensione umana e spirituale dei viaggi*, IGP II, 2, s. 1080-1082.

5. *Ewangelizacja i katecheza w duszpasterstwie turystycznym* (Przemówienie do uczestników II Światowego Kongresu do spraw Duszpasterstwa Turystycznego, 10 XI), NP II, 2, s. 527-529; toż: *Evangelizzazione e catechesi nella pastorale del turismo*, IGP II, 2, s. 1103-1106.

6. *Orędzie na dzień emigranta* (1 XII), NP II, 2, s. 626-628; toż: *Messaggio per la giornata del migrante*, IGP II, 2, s. 1305-1309.

1980

7. *Wkład wiary i odwagi w cywilizację i kulturę Brazylii* (Przemówienie podczas spotkania ze społecznością polską i innymi grupami imigrantów, Kurytyba, Brazylija, 5 VII), NP III, 2, s. 74-78; toż: *Contributo di fede e di coraggio alla civiltà e alla cultura del Brasile*, IGP III, 2, s. 138-143.

8. *W spotkaniu ludzi w drodze odradza się doświadczenie katolickości* (Przemówienie podczas spotkania z robotnikami cudzoziemskimi, Moguncja, Republika Federalna Niemiec, 17 XI), NP III, 2, s. 648-653; toż: *Nell'incontro degli uomini in cammino rinasce l'esperienza della cattolicità*, IGP III, 2, s. 1262-1271.

1981

9. *Kościół czuje się powołany do udzielania pomocy uchodźcom* (Przemówienie podczas wizyty w obozie uchodźców, Morongo, Filipiny, 21 II), NP IV, 1, s. 217-218; toż: *L'assistenza ai profughi parte integrante della missione della Chiesa*, IGP IV, 1, s. 445-448.

10. *List Sekretarza Stanu do Światowej Organizacji Turystyki* (16 IX), NP IV, 2, s. 107-109; toż: *Lettera del Segretario di Stato all'Organizzazione Mondiale del Turismo*, IGP IV, 2, s. 273-276.

11. *Szanować i rozwijać tożsamość kulturalną migrantów* (List kardynała Sekretarza Stanu na Dzień Migranta, 21 IX), NP IV, 2, s. 114-118; toż: *Rispettare e incrementare l'identità culturale dei migranti*, IGP IV, 2, s. 287-294.

12. *Zjawisko emigracji* (Rozważanie podczas modlitwy „Anioł Pański”, 15 XI), NP IV, 2, s. 279-280; toż: *Corresponsabilità e condivisione dei cristiani per i problemi che angustiano gli emigranti*, IGP IV, 2, s. 643-646.

1982

13. *Wasza obecność w Nigerii świadczy o powszechnym braterstwie* (Przemówienie podczas spotkania z cudzoziemcami żyjącymi w Lagos, 16 II), NP V, 1, s. 216-217; toż: *La vostra presenza in Nigeria testimonia la fraternità universale*, IGP V, 1, s. 498-500.

14. *W waszej pracy charytatywnej podążajcie za posłannictwem samego Chrystusa* (Przemówienie podczas spotkania z delegacją Amerykańskiego Komitetu do spraw Imigracji Włoskiej, 3 V), NP V, 1, s. 631-632; toż: *Nella vostra opera di caritativa assistenza proseguite la missione di Cristo stesso*, IGP V, 2, s. 1402-1404.

15. *W ten wieczór spotkałem Chrystusa w każdym z was* (Przemówienie podczas spotkania z emigrantami afrykańskimi i azjatyckimi, 13 VIII), NP V, 2, s. 264-265; toż: *Questa sera ho incontrato Cristo in ciascuno di voi*, IGP V, 3, s. 216-218.

16. *Popierać turystykę, służąc dobru człowieka* (Przemówienie podczas spotkania z działaczami sektora turystycznego, 27 IX), NP V, 2, s. 458-460; toż: *Promuovere il turismo servendo il bene dell'uomo*, IGP V, 3, s. 608-611.

17. *Specyficzna obecność kościelna w strukturach i organizacjach dla duszpasterstwa migracji* (List podpisany przez kardynała Sekretarza Stanu na Dzień Emigranta,

28 IX), NP V, 2, s. 463-467; toż: *Specifica presenza ecclesiale nelle strutture e negli organismi per la pastorale delle migrazioni*, IGP V, 3, s. 616-622.

18. *Turystyka jest sama w sobie wartością i środkiem doskonalenia człowieka* (Przemówienie podczas spotkania ze Światową Organizacją Turystyki, Madryt, Hiszpania, 2 XI), NP V, 2, s. 667-668; toż: *Il turismo è per se stesso un valore e un mezzo di perfezionamento della persona*, IGP V, 3, s. 1061-1063.

19. *Problemy emigracji* (Przemówienie podczas Liturgii Słowa, Madryt, Hiszpania, 4 XI), NP V, 2, s. 699-703; toż: *Il comportamento verso gli immigranti segna il livello democratico di una nazione*, IGP V, 3, s. 1121-1127.

1983

20. *Z turystyki płyną korzyści dla kultury i dla pokoju* (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami instytucji turystycznych, 7 V), NP VI, 1, s. 548-549; toż: *Dal turismo derivano vantaggi per la cultura e per la pace*, IGP VI, 1, s. 1168-1170.

21. *Sytuacja migrantów jest wyzwaniem dla chrześcijanina* (Orędzie podpisane przez kardynała Sekretarza Stanu na Dzień Emigranta, 11 VIII), NP VI, 2, s. 73-76; toż: *La condizione dei migranti è una sfida alla vocazione del cristiano*, IGP VI, 2, s. 180-184.

1984

22. *Ufajcie, świat was potrzebuje* (Przemówienie do uchodźców, Phanat Nikhom, Tajlandia, 11 V), NP VII, 1, s. 623-624; toż: *Abbate fiducia in voi stessi e speranza nel vostro futuro*, IGP VII, 1, s. 1360-1362.

23. *Wszyscy jesteśmy w drodze do ojczyzny* (Przemówienie do emigrantów, Lucerna, Szwajcaria, 16 VI), NP VII, 1, s. 839-841; toż: *I lavoratori immigranti da tante nazioni immagine del popolo di Dio in cammino*, IGP VII, 1, s. 1832-1837.

24. *Problem uchodźców* (Orędzie podpisane przez kardynała Sekretarza Stanu na Dzień Emigranta, 30 VIII), NP VII, 2, s. 138-140; toż: *È ancora grave il dramma dei rifugiati e dei clandestini*, IGP VII, 2, s. 295-299.

1985

25. *Nie przeciwko ludziom, lecz przeciw niesprawiedliwości* (Homilia podczas Mszy św. dla świata pracy i emigrantów, Esch-Alzette, Luksemburg, 15 V), NP VIII, 1, s. 709-714; toż: *Contro l'ingiustizia una vera solidarietà*, IGP VIII, 1, s. 1379-1386.

26. *Kościół lokalny wobec emigrantów* (Orędzie na Światowy Dzień Emigracji, 16 VII), NP VIII, 2, s. 54-56; toż: *Il diritto dei fedeli migranti alla libera integrazione ecclesiale*, IGP VIII, 2, s. 129-133.

27. *Każda diecezja i każda parafia winna czuć się zainteresowana losem ludzi zmuszonych do emigracji* (Przemówienie do uczestników sympozjum Konferencji Biskupów Włoskich na temat migracji 6 IX), NP VIII, 2, s. 304-306; toż: *Ogni diocesi e ogni parrocchia devono sentirsi interpellate da quanti sono costretti ad emigrare*, IGP VIII, 2, s. 590-593.

28. *Kościół świadkiem i promotorem integracji migrantów* (Przemówienie do uczestników Światowego Kongresu do spraw Duszpasterstwa Migracyjnego, 17 X), NP VIII, 2, s. 499-502; toż: *La Chiesa testimone e promotrice dell'integrazione dei migranti*, IGP VIII, 2, s. 973-977.

29. *Turystyka jest znakiem naszego czasu i zawiera w sobie potencjalne dobro* (Przemówienie do uczestników Światowego Kongresu Amerykańskiego Stowarzyszenia Agencji Turystycznych, 14 XI), NP VIII, 2, s. 651-652; toż: *Il turismo è segno del nostro tempo e racchiude un potenziale di bene*, IGP VIII, 2, s. 1259-1261.

30. *Popierać prawa imigrantów* (Przemówienie podczas spotkania z wiernymi na placu św. Piotra, 17 XI), NP VIII, 2, s. 663; toż: *Proteggere i diritti degli immigranti*, IGP VIII, 2, s. 1281.

1986

31. *Nowa ewangelizacja Europy w perspektywie Trzeciego Tysiąclecia* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami Europejskiego Zjazdu Misjonarzy Emigracji, 28 VI), NP IX, 1, s. 986-971; toż: *Rinnovata evangelizzazione dell'Europa nella prospettiva del terzo millennio*, IGP IX, 1, s. 1949-1952.

32. *Małżeństwo i rodzina* (Orędzie na Światowy Dzień Emigracji, 15 VIII), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 22, 24; toż: *Gravi, dolorose e complesse le condizioni delle famiglie coinvolte nella dura situazione dell'emigrante*, IGP IX, 2, s. 382-390.

1987

33. *Katolicy świeccy a emigracja* (Orędzie na Światowy Dzień Emigracji, 5 VIII), ORpol. 8(1987) nr 9-10, s. 1, 3; toż: *I laici cattolici e le migrazioni. Le sofferenze, le umiliazioni e le povertà dei migranti chiamano in causa tutta la Chiesa ma in primo luogo i laici*, IGP X, 3, s. 173-180.

34. *Garantire agli emigranti accesso e partecipazione ai Mass Media* [Zapewnić emigrantom dostęp do środków masowego przekazu i uczestnictwo w nich] (Przemówienie do uczestników plenarnego zebrania Papieskiej Komisji do spraw Duszpasterstwa Migracji i Turystyki, 26 XI), IGP X, 3, s. 1212-1214.

1988

35. *Cooperazione al di que e al di là della frontiere per risolvere le nuove questioni dell'emigrazione* [Współpraca ponad granicami w celu rozwiązania nowych problemów emigracji] (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami kongresu poświęconego migracji, 28 V), IGP XI, 2, s. 1665-1667.

36. *Restate uniti ai pastori e ai fedeli che in patria sono la Chiesa di Cristo* [Zachowajcie jedność z pasterzami i wiernymi, którzy w ojczyźnie są Kościołem Chrystusa] (Przemówienie do Wietnamczyków żyjących poza krajem, przybyłych na kanonizację, 19 VI), IGP XI, 2, s. 2069-2072.

37. *Orędzie na Światowy Dzień Emigranta* (4 X), ORpol. 9(1988) nr 10-11, s. 32; toż: *Affido a Maria la difficile situazione personale dei migranti*, IGP XI, 3, s. 1024-1030.

38. *L'unica fede deve essere vissuta e innestata nelle diverse culture* [Jedna wiara powinna być przeżywana w różnych kulturach i w nie wprowadzana] (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami plenarnego zebrania Papieskiej Komisji do spraw Duszpasterstwa Migracji i Turystyki, 25 X), IGP XI, 3, s. 1327-1329.

39. *La società umana deve diventare veramente una sola grande famiglia* [Społeczność ludzka powinna naprawdę stać się jedną wielką rodziną] (Przemówienie do uczestników krajowego kongresu poświęconego sprawom emigracji, 3 XII), IGP XI, 4, s. 1717-1721.

1989

40. *Troska o uchodźców* (Orędzie na Wielki Post 1990, 8 IX), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 3; toż: *Profughi e rifugiati: il nostro prossimo più prossimo*, IGP XIII, 2, s. 476-480.

41. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta* (10 IX), ORpol. 10(1989) nr 9, s. 4; toż: *Le migrazioni veicolo di fede e di fraternità per un mondo sempre più interdipendente e solidale*, IGP XII, 2, s. 490-495.

42. *Una nova evangelizzazione per arginare il proselitismo delle sette tra i migranti* [Nowa ewangelizacja sposobem zahamowania prozelityzmu sekt wśród emigrantów] (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami plenarnego zebrania papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 26 X), IGP XII, 2, s. 1033-1037.

1990

43. *Wolność religijna jest owocem i gwarancją innych swobód obywatelskich* (Przemówienie podczas spotkania z Konferencją Episkopatu Meksyku, Meksyk, 12 V), ORpol. 11(1990) nr 6, s. 18-19, p. 7; toż: *La Chiesa è chiamata ad illuminare secondo il Vangelo tutti i campi della vita dell'uomo e della società*, IGP XIII, 1, s. 1248-1257, p. 7.

44. *È responsabilità di tutti creare un tessuto sociale favorevole all'accoglienza dei migranti e dei rifugiati* [Tworzenie społeczeństwa sprzyjającego przyjmowaniu migrantów i uchodźców jest odpowiedzialnością wszystkich] (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami Międzynarodowej Komisji Katolickiej do spraw Migracji, 5 VII), IGP XIII, 2, s. 56-60.

45. *Niebezpieczeństwo prozelityzmu sekt religijnych* (Orędzie na Światowy Dzień Migracji, 25 VII), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 8; toż: *Una sapiente azione pastorale per salvaguardare i migranti dal proselitismo religioso*, IGP XIII, 2, s. 145-151.

46. *Gli eccessi di certe forme di turismo privano l'uomo e la donna della loro dignità* [Ekscesy związane z pewnymi postaciami turystyki pozbawiają mężczyznę i kobietę godności] (Przemówienie do uczestników IV Światowego Kongresu Duszpasterstwa Turystycznego, 17 XI), IGP XIII, 2, s. 1204-1207.

1991

47. *La nuova ondata di masse in fuga impone agli Stati di programmare con realismo e generosità l'accoglienza* [Nowa fala masowego uchodźstwa nakłada na

państwa obowiązek realistycznego i wielkodusznego przyjmowania emigrantów] (Przemówienie do uczestników plenarnego zebrania Papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 11 IV), IGP XIV, 1, s. 741-744.

48. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta* (21 VIII), ORpol. 12(1991) nr 9-10, s. 37-38; toż: *Occorre una vera etica dell'incontro perché ogni persona sia riconosciuta nella sua dignità e rispettata nella sua identità culturale*, IGP XIV, 2, s. 415-420.

49. *Una costruttiva politica di accoglienza per i migranti perché siano rispettati nella loro dignità di persone* [Konstruktywna polityka przyjmowania migrantów respektująca ich osobową godność] (Przemówienie do uczestników III Światowego Kongresu Duszpasterstwa Migrantów, 5 X), IGP XIV, 2, s. 741-744.

1992

50. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta* (31 VII), ORpol. 13(1992) nr 10, s. 6-8; toż: *Accogliere lo straniero con l'atteggiamento gioioso di chi sa riconoscere in lui il volto di Cristo*, IGP XV, 2, s. 80-84.

51. *Il turismo: sviluppo armonico delle nazioni e scoperta dei doni seminati dal Creatore* [Turystyka: harmonijny rozwój narodów i odkrywanie darów rozsianych przez Stwórcę] (Przemówienie do członków Rady Wykonawczej Światowej Organizacji Turystyki, 26 XI), IGP XV, 2, s. 704-706.

1993

52. *Le vostre famiglie siano veri esempi di Chiesa domestica* [Niech wasze rodziny będą przykładami prawdziwego Kościoła domowego] (Przemówienie podczas spotkania z emigrantami filipińskimi, 22 V), IGP XVI, 1, s. 1277-1282.

53. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta* (6 VIII), ORpol. 14(1993) nr 11, s. 4-5; toż: *Lo Stato difenda le famiglie degli immigrati dal razzismo e dall'emarginazione*, IGP XVI, 2, s. 150-155.

54. *Bliźni, którego trzeba kochać* (Przemówienie do uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 21 X), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 29-30; toż: *Accogliere quanti sono coinvolti nella mobilità umana significa aiutarli a diventare costruttori di solidarietà*, IGP XVI, 2, s. 1073-1077.

1994

55. *Orędzie Na Światowy Dzień Migranta 1995 r.* (10 VIII), ORpol. 15(1994) nr 11, s. 6-7; toż: *Solidarietà, accoglienza, tutela da abusi e protezione a favore della donna*, IGP XVII, 2, s. 116-120.

56. *Il grande Giubileo del 2000 comporterà celebrazioni a Roma, a Gerusalemme e in tutte le diocesi del mondo* [Wielki Jubileusz roku 2000 będzie obchodzony w Rzymie, w Jerozolimie i we wszystkich diecezjach świata] (Przemówienie do przedstawicieli stowarzyszenia Touring Club Italiano, 12 XII), IGP XVII, 2, s. 1069-1071.

1995

57. *Nie wolno łamać ani ignorować praw migranta* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta 1996 r., 25 VII), ORpol. 17(1996) nr 6, s. 8-10; toż: *Nella Chiesa nessuno è straniero e la Chiesa non è straniera a nessun uomo e in nessun luogo*, IGP XVIII, 2, s. 130-134.

58. Adhortacja *Ecclesia in Africa* (14 IX), ORpol. 16(1995) nr 10, s. 35, nr 119; toż: *Ecclesia in Africa*, IGP XVIII, 2, s. 451 [w jęz. łacińskim], s. 530 [w jęz. włoskim].

59. *La crescente disparità economica esistente fra i popoli in via di sviluppo e quelli industrializzati tende a riprodursi all'interno delle singole nazioni* [Wzrastająca nierówność ekonomiczna między krajami rozwijającymi się a krajami uprzemysłowionymi znajduje odzwierciedlenie wewnątrz poszczególnych narodów] (Przemówienie do uczestników sesji plenarnej Papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 27 X), IGP XVIII, 2, s. 957-961.

1996

60. *Solidarność z ubogimi* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 9 VI), ORpol. 17(1996) nr 10, s. 12; toż: *Non ci si deve rassegnare alle grandi periferie urbane dove torme di poveri si procacciano da vivere tra le briciole del consumismo*, IGP XIX, 1, s. 1489-1493.

61. *Wiara człowieka powinna działać przez miłość* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta 1997 r., 21 VIII), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 4-6; toż: *Individuare le esigenze prioritarie ed elaborare risposte più consone al rispetto della dignità delle persone e al dovere dell'accoglienza*, IGP XIX, 2, s. 205-211.

1997

62. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta 1998 r.* (9 XI), ORpol. 19(1998) nr 1, s. 12-14; toż: *Sia rispettata ogni persona e siano bandite le discriminazioni che umiliano la dignità umana*, IGP XX, 2, s. 769-775.

1998

63. *Chrześcijananie wobec zjawiska migracji* (Przemówienie do uczestników IV Światowego Kongresu Duszpasterstwa Migrantów i Uchodźców, 9 X), ORpol. 20(1999) nr 2, s. 46-47; toż: *La riconciliazione, dimensione propria del Giubileo, possa trovare espressione in una forma di sanatoria per gli immigrati che soffrono il dramma della precarietà*, IGP XXI, 2, s. 700-704.

1999

64. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta 1999 r.* (2 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 7-10; toż: *Per la parrocchia l'accoglienza e l'integrazione dello straniero non sono attività facoltative ma un dovere istituzionale*, IGP XXII, 1, s. 304-312.

65. *Sens pielgrzymowania do sanktuariów* (Przemówienie do uczestników sesji plenarnej Papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 25 VI), ORpol. 20(1999) nr 11, s. 23-24; toż: *I pellegrini tropino nei santuari concrete possibilità di preghiera e di silenzio per favorire l'incontro con Dio e l'intima esperienza della tenerezza del suo amore*, IGP XXII, 1, s. 1455-1458.

66. *Obchody Wielkiego Jubileuszu wezwaniem do zmiany stylu życia* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta 2000 r., 21 XI), ORpol. 21(2000) nr 3, s. 6-9; toż: *La figura dell'esule dà al Giubileo un significato concreto per i credenti: esso diventa richiamo al cambiamento di vita*, IGP XXII, 2, s. 984-991.

2000

67. *Macie niezbywalne prawo do godnego życia* (Przemówienie podczas wizyty w obozie uchodźców palestyńskich, Deheisheh, 22 III), ORpol. 21(2000) nr 5, s. 23-24; toż: *Maggiore solidarietà internazionale e volontà politica per affrontare la sfida posta dalle condizioni dei profughi*, IGP XXIII, 1, s. 414-416.

68. *W człowieku potrzebującym przyjmujemy Chrystusa* (Homilia podczas Jubileuszu Migrantów i Podróżnych, 2 VI), ORpol. 21(2000) nr 7-8, s. 27-28; toż: *Al centro dei fenomeni di mobilità porre sempre l'uomo e il rispetto dei suoi diritti*, IGP XXIII, 1, s. 1007-1010.

69. *Technika i przyroda: dwa wyzwania dla turystyki na progu XXI stulecia* (Orędzie na Światowy Dzień Turystyki, 29 VII), ORpol. 21(2000) nr 10, s. 4-5; toż: *Il Giubileo è anche incontro comunitario tra credenti chiamati a diffondere il messaggio di Cristo*, IGP XXIII, 2, s. 101-105.

2001

70. *Duszpasterstwo migrantów zadaniem współczesnego Kościoła* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta, 2 II), ORpol. 22(2001) nr 5, s. 8-12; toż: *La pastorale per i migranti, via per l'adempimento della missione della Chiesa oggi*, IGP XXIV, 1, s. 286-294.

71. *Turystyka w służbie pokoju i dialogu między cywilizacjami* (Orędzie na Światowy Dzień Turystyki, 9 VI), ORpol. 22(2001) nr 9, s. 4-6; toż: *Il turismo, uno strumento al servizio della pace e del dialogo fra le civiltà*, IGP XXIV, 1, s. 1174-1178.

72. *Migracje i dialog międzyreligijny* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta 2002 r., 25 VII), ORpol. 23(2002) nr 4, s. 4-5; toż: *Un fecondo dialogo interreligioso basato sulla centralità della persona è l'unica via per allontanare lo spettro delle guerre di religione*, IGP XXIV, 2, s. 105-109.

73. *Dramat uchodźców* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, Castel Gandolfo, 29 VII), ORpol. 22(2001) nr 10, s. 27-28; toż: *Sia bandita ogni forma di mobilità umana forzata*, IGP XXIV, 2, s. 111-112.

74. *Nel grande compito di promuovere la solidarietà non stancatevi mai di ricercare nuove modalità di cooperazione ecumenica e interreligiosa* [Podejmując wielkie zadanie szerzenia solidarności, nie ustawajcie nigdy w poszukiwaniu nowych sposobów współpracy ekumenicznej i międzyreligijnej] (Przemówienie do przedstawicieli Międzynarodowej Katolickiej Komisji do spraw Migrantów z okazji 50. rocznicy powstania, 12 XI), IGP XXIV, 2, s. 711-713.

2002

75. *L'apostolato tra le genti del mare: una grande sfida da affrontare in un singolare cantiere missionario* [Apostolstwo ludzi morza: wielkie wyzwanie misyjne w szczególnych warunkach] (Przemówienie do uczestników sesji plenarnej Papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 29 IV), IGP XXV, 1, s. 644-646.

76. *Ekoturystyka kluczem do właściwego rozwoju* (Orędzie na Światowy Dzień Turystyki, 24 VI), ORpol. 23(2002) nr 9, s. 56-57; toż: *La sfrenata bramosia di accumulare ricchezze impedisce di ascoltare l'allarmante grido di povertà di popoli interi*, IGP XXV, 1, s. 1045-1049.

77. *Przeciw przejawom rasizmu, ksenofobii i skrajnego nacjonalizmu* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2003 r., 24 X), Orpol. 24(2003) nr 3, s. 4-5; toż: *Per un impegno a vincere ogni razzismo, xenofobia e nazionalismo esasperato*, IGP XXV, 2, s. 606-609.

78. *Dzień Migranta* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 17 XI), ORpol. 24(2003) nr 2, s. 47-48; toż: *Famiglie, associazioni, comunità ecclesiali e civili diventano sempre più palestre di ospitalità, di civile convivenza, di dialogo fecondo*, IGP XXV, 2, s. 738-739.

2003

79. *Turystyka jako narzędzie walki z ubóstwem oraz źródło pracy i ładu społecznego* (Orędzie na Światowy Dzień Turystyki, 11 VI), ORpol. 24(2003) nr 9, s. 54-55; toż: *Il turismo: elemento propulsore di lotta contro la povertà, per la creazione di impieghi e l'armonia sociale*, IGP XXVI, 1, s. 931-934.

80. *Dramat uchodźców* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 15 VI), ORpol. 24(2003) nr 10, s. 52; toż: *Santissima Trinità: l'orizzonte primo e ultimo dell'universo e della storia*, IGP XXVI, 1, s. 944-945.

81. *Ku odnowie duszpasterstwa migrantów* (Przemówienie do uczestników V Światowego Kongresu Duszpasterstwa Migrantów i Uchodźców, 20 XI), ORpol. 25(2004) nr 3, s. 29-30; toż: *Occorre rivolgere una particolare attenzione all'aspetto ecumenico e interreligioso delle migrazioni, specialmente per quanto riguarda i seguaci dell'Islam*, IGP XXVI, 2, s. 767-769.

82. *Migracje w poszukiwaniu pokoju* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2004 r., 15 XII), ORpol. 25(2004) nr 3, s. 4-5; toż: *La mobilità umana forzata, a causa della guerra e della violenza, del terrorismo e dell'oppressione, della discriminazione e dell'ingiustizia*, IGP XXVI, 2, s. 983-986.

2004

83. *La vostra fede sia sempre accompagnata dalla testimonianza di amore fraterno e dalla fattiva attenzione a quanti si trovano in difficoltà* [Niech wierze waszej towarzyszy zawsze świadectwo braterskiej miłości i czynnej troski o tych, którzy doświadczają trudności] (Przemówienie do uczestników międzynarodowego kongresu zorganizowanego przez UCEMI, 17 IV), IGP XXVII, 1, s. 470-471.

84. *Miłość najważniejszą formą ewangelizacji* (Przemówienie do uczestników sesji plenarnej Papieskiej Rady do spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, 18 V), ORpol. 25(2004) nr 9, s. 48-49; toż: *L'amore e l'accoglienza costituiscono la prima e più efficace forma di evangelizzazione*, IGP XXVII, 1, s. 626-629.

85. *Sport i turystyka – ożywcze siły w służbie wzajemnego zrozumienia, kultury i rozwoju krajów* (Orędzie na Światowy Dzień Turystyki, 30 V), ORpol. 25(2004) nr 9, s. 4-5; toż: *Sport e turismo: due forze vitali al servizio della reciproca comprensione, della cultura e dello sviluppo dei Paesi*, IGP XXVII, 1, s. 721-724.

86. *O zachowanie własnej tożsamości i uznanie tożsamości innych* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2005 r., 24 XI), ORpol. 26(2005) nr 3, s. 7-8; toż: *Nel processo di integrazione dei migranti è necessario un giusto equilibrio tra il rispetto della propria identità e il riconoscimento di quella altrui*, IGP XXVII, 2, s. 604-606.